

TRÍCH YẾU LUẬN ÁN TIẾN SĨ

1. Tên tác giả luận án: Nguyễn Thanh Mai

2. Tên luận án: Nghiên cứu mức sống dân cư tỉnh Thái Nguyên dưới góc độ địa lí kinh tế - xã hội

3. Ngành: Đại lí học, Mã số: 9310501

4. Đơn vị đào tạo: Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên

5. Mục đích và đối tượng nghiên cứu của luận án

Trên cơ sở tổng quan các vấn đề lí luận và thực tiễn về mức sống dân cư, luận án tập trung phân tích, đánh giá các nhân tố ảnh hưởng đến mức sống dân cư và thực trạng mức sống dân cư tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2010 - 2020. Từ đó đề xuất các giải pháp nâng cao mức sống dân cư dưới góc độ địa lí kinh tế - xã hội có cơ sở khoa học và hiệu quả trong tương lai.

6. Các phương pháp nghiên cứu đã sử dụng

Các phương pháp chính tác giả đã sử dụng: Phương pháp thu thập và xử lí tài liệu; Phương pháp phân tích, so sánh, tổng hợp; Phương pháp đánh giá theo thang điểm; Phương pháp khảo sát; Phương pháp bản đồ và hệ thống thông tin địa lí; Phương pháp chuyên gia và Phương pháp dự báo.

7. Các kết quả chính và kết luận

- Làm rõ cơ sở lí luận và thực tiễn về mức sống dân cư, các nhân tố ảnh hưởng đến mức sống dân cư; xây dựng hệ thống chỉ tiêu đánh giá mức sống dân cư vận dụng vào nghiên cứu tỉnh Thái Nguyên gồm 4 nhóm chỉ tiêu: (i) nhóm chỉ tiêu kinh tế, (ii) nhóm chỉ tiêu giáo dục - đào tạo, (iii) nhóm chỉ tiêu y tế và chăm sóc sức khỏe, (iv) nhóm chỉ tiêu hỗ trợ đánh giá sự phân hóa mức sống dân cư của tỉnh Thái Nguyên, sự phân hóa mức sống dân cư của 2 tiểu vùng của tỉnh Thái Nguyên (tiểu vùng Bắc Thái Nguyên, Tiểu vùng Nam Thái Nguyên) và 9 đơn vị hành chính cấp huyện.

- Phân tích các nhân tố ảnh hưởng đến mức sống dân cư tỉnh Thái Nguyên như vị trí địa lí, điều kiện tự nhiên thuận lợi, dân số và lao động,... đặc biệt là sự phát triển kinh tế - xã hội trong những năm đầu thế kỷ 21 đã tạo điều kiện cho tỉnh Thái Nguyên trong việc liên kết, hợp tác phát triển kinh tế với các địa phương; tài nguyên phong phú kết hợp lao động có chất lượng tốt, kinh tế phát triển nhanh cùng xu thế hội nhập tạo động lực cho sự phát triển.

- Phân tích các chỉ tiêu mức sống dân cư tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2010 - 2020 qua các nhóm chỉ tiêu và phân tích kiểm chứng thông qua kết quả khảo sát hộ dân cư cho thấy mức sống dân cư tỉnh Thái Nguyên có sự cải thiện rõ rệt. Tuy nhiên, mức sống dân cư của người dân Thái Nguyên còn chưa cao và có sự chênh lệch giữa hai tiểu vùng Bắc - Nam của tỉnh, giữa thành thị với nông thôn, giữa các nhóm thu nhập, giữa các đơn vị hành chính.

- Đề xuất 4 nhóm giải pháp gắn với hệ thống các chỉ tiêu đánh giá mức sống dân cư nhằm nâng cao mức sống dân cư ở tỉnh Thái Nguyên. Để đạt hiệu quả cao nhất, cần

thực hiện đồng bộ các giải pháp để đạt được mục tiêu cải thiện và nâng cao mức sống dân cư trong bối cảnh kinh tế, xu thế hội nhập.

8. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn

8.1. Ý nghĩa khoa học

- Kế thừa, bổ sung, cập nhật và làm sáng tỏ những vấn đề lí luận về mức sống dân cư dưới góc độ địa lí kinh tế - xã hội trong điều kiện Việt Nam để vận dụng vào nghiên cứu cấp tỉnh.

- Lựa chọn các chỉ tiêu đánh giá mức sống dân cư phù hợp cho cấp tỉnh, đặc biệt là tỉnh Thái Nguyên, một tỉnh vùng Trung du miền núi có sự phát triển kinh tế - xã hội khá nhanh trong 10 năm gần đây.

8.2. Ý nghĩa thực tiễn

- Làm rõ được những thuận lợi và khó khăn của các nhân tố ảnh hưởng đến mức sống dân cư tỉnh Thái Nguyên.

- Nhận diện và phân tích được thực trạng mức sống dân cư và sự phân hóa mức sống dân cư theo lãnh thổ ở tỉnh Thái Nguyên theo các chỉ tiêu đã lựa chọn qua nghiên cứu tài liệu lí luận, tài liệu thứ cấp và khảo sát thực tiễn.

- Đề xuất được các giải pháp có cơ sở khoa học nhằm nâng cao mức sống dân cư ở tỉnh Thái Nguyên trong tương lai.

9. Những đề nghị sử dụng các kết quả nghiên cứu của luận án

Kết quả nghiên cứu của luận án là tài liệu tham khảo bổ ích cho cán bộ giảng dạy, nhà khoa học, nghiên cứu viên, sinh viên thuộc chuyên ngành Địa lí học và khoa học Địa lí nói chung.

Luận án là công trình nghiên cứu khoa học có giá trị, là tài liệu tham khảo tốt phục vụ cho các nhà quản lý các cấp ở địa phương. Kết quả nghiên cứu của luận án là cơ sở khoa học giúp chính quyền tỉnh Thái Nguyên, các địa phương có điều kiện kinh tế - xã hội tương đồng có góc nhìn cụ thể, toàn diện và có căn cứ để đề xuất, triển khai những giải pháp nhằm nâng cao mức sống dân cư địa phương trong bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế.

Thái Nguyên, ngày 15 tháng 3 năm 2023

Xác nhận của người hướng dẫn khoa học

Nghiên cứu sinh

PGS.TS Nguyễn Xuân Trường

PGS.TS Nguyễn Minh Tuệ

Nguyễn Thanh Mai

P. Trưởng khoa

PGS.TS Dương Quỳnh Phương